

တၢ်အစီၣ်လၢအဖၣ်
လၢမၤ ၉၁, ၂၀၀၈န့ၣ် - ခုၣ်အံၣ်အံၣ်က့ၣ် ၂၀၀၈န့ၣ် /B4

တၢ်အိၣ်မူလၢကီၢ်ပယီၤသးမ့ၢ်အကျိ - နအဖသးဃုာ်ဖျိးအတၢ်အုၣ်ကီၢ်သးသ့ၣ်တဖၣ်

မိၤစီၣ်ရီၤသးပဒိၣ်လၢအတအိၣ်ဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢကဟံးမူၤတၢ်လီၤတီၤလီၤလၢပုၤကညီၤလၢအလိၣ်ဘၣ်တၢ်အိၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢအမ့ၢ်
ပုၤလၢအတၢ်ဘၣ်ကမ့ၢ်န့ၣ်ကံၣ် (စ) အတၢ်ဖဲဘၣ်အီၤတဖၣ်အပူၤအံၤပကထံၣ်ဘၣ်တၢ်လၢသးပဒိၣ်အံၤန့ၣ်အလုၢ်အလၢ်အိၣ်တၢ်လံ
လၢတသးအိၣ်မၤစၢၤပုၤကမ့ၢ်ဘၣ်အပူၤကွဲၣ်တၢ်န့ၣ်လီၤ. အန့ၣ်အန့ၣ်. သးပဒိၣ်ဟံးဖျိၤထီၣ်စ့ၢ်ကိးဝဲဒၣ်လၢ အသးမ့ၢ်အံၤအိၣ်ဒီးတၢ်
ယူတၢ်ဖိး ဘၣ်ဆၣ်လၢတၢ်ယုသ့ၣ်ညါအသးမ့ၢ်သံၣ်ဘိအပူၤစ့ၢ်ကိးနကထံၣ်ဘၣ်လၢတၢ်ဘၣ်ဂံၣ်ဂုၢ်အိၣ်အါမးန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်သန့
က့. လၢအဝဲသ့ၣ်အသးမ့ၢ်ကဒဲကဒဲအကျိ တၢ်မၤပျံၤမၤပုး. တၢ်မၤဆါနီၢ်ခိ. တၢ်တဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်အိၣ်လၢအန့ၣ်ဂံၢ်န့ၣ်ဘါဘၣ်တဖၣ် မ့ၢ်
ဝဲဒၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကိးဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ် ဒ်တၢ်ဂ့ၢ်လၢလၢ် နအဖ သးဖိလၢအယုာ်ဖျိးတဖၣ်ဟံးဖျိၤထီၣ်ဝဲဒၣ်အသးန့ၣ်လီၤ. နအဖ သးဖျိးယုာ်ဖျိး
တဖၣ်အတၢ်ဟံးဖျိၤအံၤဟံးဖျိၤထီၣ်ဝဲဒၣ် တၢ်သးသဟံၣ်ဆံးလီၤစ့ၢ်လီၤလၢကီၢ်ပယီၤစုကဝဲၤသးမ့ၢ်ဒိၣ်တၢ်မၤဆုၣ်မၤစိးအါန့ၣ်အန့ၣ်
နအဖ သးပဒိၣ်တခီမၤအါထီၣ်ဝဲဒၣ် တၢ်မၤဆုၣ်လၢတၢ်ကန့ၣ်လီၤကဲသးလၢအဟံးယုာ်ဒီးဖိသ့ၣ်တဖၣ်လၢကမၤလၢထီၣ်ပုၤထီၣ်သးပ
ဒိၣ်အတၢ်ပညိၣ်လၢကဒုးအါထီၣ်သးမိၤစီၣ်ရီၤအသးမ့ၢ်သံၣ်ဘိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဘၣ်ဂံၣ်ဂုၢ်ဒီးတၢ်မၤတရီၤတပါလၢကီၢ်ပယီၤသးမ့ၢ်
ခိၣ်န့ၣ်အကျိ. ဘၣ်တံၢ်ဖျိၤထီၣ်အီၤလၢပယီၤသးဖိယုာ်ဖျိးလၢအဘၣ်တၢ်သံကွၢ်အီၤလၢကညီၤဂ့ၢ်ဝိၣ်ခွဲးယၢ်ကရူၢ်. အခါဟံးဖျိၤထီၣ်ဝဲလၢ
အဝဲပညိၣ်ယီၤအကျိအခိၣ်လၢအခိၣ်န့ၣ်လၢအလီၢ်လၢထီၣ်န့ၣ်အီၤတဂၤအအိၣ်ဒီးမၤသံကွဲၣ်ဝဲဒၣ်တချးအယုာ်ဖျိးကွဲၣ်လၢအသးမ့ၢ်မ့ၢ်အ
ပူၤဒီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဒ်သးသးမိၤစီၣ်ရီၤအတၢ်ပၤဖဲကီၢ်ပယီၤပုၤကအိၣ်ဂၢ်အိၣ်ကျိၤအဂီၢ်ထံကီၢ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သိၣ်ဒီးထံကီၢ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်ကိၣ်
ကးကရၢ(နဝတ)ဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲဝဲဝဲဝဲန့ၣ်ဒီးအိၣ်ဒီးအတၢ်ပညိၣ်လၢ(၅)န့ၣ်အတီၢ်ပုၤထံကီၢ်စုကဝဲၤသးမ့ၢ်ခဲလၢကဘၣ်ထီၣ်
ဘးဝဲတုၤ(၅)ကလီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်သန့က့ ကီၢ်ပယီၤစုကဝဲၤသးမ့ၢ်အတၢ်ဟံးဖျိၤလၢတယံၣ်တမိၢ်ဒ်ဘၣ်တဖၣ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဝဲလၢနီၢ်ဂံၢ်
နီၢ်ဒုးလၢအပညိၣ်ဟံးဝဲသ့ၣ်တဖၣ်တတုၤယီၤဝဲဘၣ်န့ၣ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးဒီးလီၤကဲဝဲစ့ၢ်ကိးဒ်သးတၢ်ပညိၣ်အမ့ၢ်အတီၢ်လၢနီၢ်ဂံၢ်တၢ်အလီၢ်
န့ၣ်တကဲထီၣ်တၢ်အသးနီၣ်တဘျီဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ကီၢ်ပယီၤပုၤဝဲဝဲဝဲနီၣ်ဖးတၢ်တဂၤဟ့ၣ်ကူၣ်တုၤလၢ “ပဒိၣ်မ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်မၤဆုၣ်ဆဲးလီၤမံၤ
တၢ်မၤနီၣ်မၤယါအက့ၢ်အဂီၢ်သန့က့လၢအကမၤပုၤဝဲ (တပံမတေၢ်) လီၢ်လၢအသိၣ်ခဲလၢကဘၣ်တဖၣ် အဂီၢ် ကထာဝဲသးဖိသိ လၢအ
ကြးတဖၣ်လၢပုၤပုၤတန့ၣ်ဝဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ”. တကးဒ်ဘၣ်ကီၢ်ပယီၤသးမ့ၢ်အတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါလၢ (Jane's Defence Weekly -
ကူတံၣ်ဖၢရဲၣ်န့ၣ်အတၢ်ဟံးဖျိၤ) ဟံးဖျိၤတုၤဝဲဝဲလၢမးရှး ၂၀၀၇န့ၣ်ဟံးဖျိၤဝဲဒၣ်လၢ- “ကီၢ်ပယီၤအသးမ့ၢ်သးရှ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ပတၢ်ဆာတ
ဖၣ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်စ့ၢ်ဒိၣ်မးအယုာ်ပုၤသးဖိလၢအယုာ်ဖျိးတဖၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကိးအိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ”. ဒ်န့ၣ်အသးပကထံၣ်ဘၣ်ဝဲဒၣ်ဝဲ
လၢအိးကထီၣ်ဘၣ် ၂၀၀၇န့ၣ် (Human Rights Watch-ပုၤဂ့ၢ်ဝိၣ်ခွဲးယၢ်တၢ်ကွၢ်ထွဲတၢ်ကရူၢ်) ဟံးဖျိၤထီၣ်ဝဲဒၣ်ဒီးပဲၣ်ထံနီၣ်ဖးဘၣ်ယးဖိ
သ့ၣ်သးတဖၣ်လၢကီၢ်ပယီၤသးမ့ၢ်အပူၤလၢ - “တၢ်သ့ၣ်ဆုၣ်သးဂဲၤဆဲးလီၤစ့ၢ်လီၤဝဲဒၣ်လၢကီၢ်ပယီၤသးမ့ၢ်သံၣ်ဘိအကျိ. ပုၤသးဖိ
လၢအယုာ်ဖျိးအနီၢ်ဂံၢ်နီၢ်ဒုးအါထီၣ်ဒီးလၢအသးအိၣ်မၤတၢ်တအိၣ်လၢပုၤပုၤဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အယီၤ ကဲထီၣ်က့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအကါ
ဒိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢကဆၢကီၢ်ပယီၤသးမ့ၢ်အတၢ်မိၣ်န့ၣ်သးလီၤအယီၤ ဖိသ့ၣ်သးဖိတဖၣ်တၢ်ထၢအါထီၣ်အီၤလၢကကဲထီၣ်သးအသိၣ်န့ၣ်
လီၤ”.

တၢ်ဟံးဖျိၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢအဘၣ်ယးဒီးတၢ်သ့ၣ်ဆုၣ်သးဂဲၤဆဲးလီၤစ့ၢ်လီၤလၢကီၢ်ပယီၤသးမ့ၢ်အကျိအယီၤ သးမိၤစီၣ်ရီၤပဒိၣ်ဒီးသန့အ
သးအါထီၣ်လၢတၢ်မၤဆုၣ်ဆဲးလီၤမံၤလၢအဟံးယုာ်ဒီးဖိသ့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤန့ၣ် ဘၣ်တၢ်ဟံးဖျိၤဟံးကျိၤလၢ ကညီၤဂ့ၢ်ဝိၣ်ခွဲးယၢ်ကရူၢ်
အတၢ်သံကွၢ်သံဒီးကီၢ်ပယီၤသးဖိလၢအယုာ်ဖျိးဖဲတယံၣ်ဒီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤအုၣ်အသးခံၣ်လၢအမ့ၢ်ပုၤသးဖိလၢအယုာ်ဖျိးတယံၣ်ဒ်
ဘၣ်လၢကီၢ်ပယီၤသးမ့ၢ်အကျိအံၤစံးဝဲတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအဖိလၢဒီးတဲဖျိၤထီၣ်ဝဲဘၣ်ယးတၢ်မၤဆုၣ်လၢတၢ်ကဘၣ်ဆဲးလီၤမံၤဟံ
ယုာ်ဒီးဖိသ့ၣ် ၁၈န့ၣ်ဆုၣ်အဖိလၢနီၢ်ဂံၢ်အါအါဂီၢ်ဒီး နအဖ သးခိၣ်န့ၣ်လၢအဘၣ်မူဘၣ်ဒါဖဲန့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ်ကျိၣ်စုဒီးမၤတရီၤတ
ဟံးတၢ်အါန့ၣ်အန့ၣ် ရုလိၣ်သးဒီးပုၤသးဖိတဖၣ်အဖိခိၣ်တဂ့ၢ်ဝဲဘၣ်အယီၤ အပုၤသးဖိတဖၣ်ရုဝဲဒီးကမ့ၢ်အါအါသိသိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်
လီၤ. တၢ်အံၤကဲထီၣ်သးလၢ ကီၢ်ပယီၤသးမ့ၢ်အပူၤအံၤတၢ်နီၣ်ဖးဝဲဒၣ်လီၢ်လၢအပတီၢ်တဖၣ်ဒီးတၢ်မၤဆုၣ်မၤစိးဒီးတၢ်မၤတရီၤတပါ
အိၣ်ထီၣ်ဝဲဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်အယီၤအသးဖိအကစၢ်ဒ်ဒီးဟံၣ်ကဝီၤပုၤကမ့ၢ်တဖၣ်ဘၣ်ဒိကန့ၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်ကလုၢ်လၢအခိၣ်ပညိၣ်တအိၣ်ဟံးခိဖျိ

လားသုးမိစီရီခိန်နီအတိန်နီလီသုးတဖန်နီလီ။ ပုအုၣ်သးတဖန်အံၣ်စးစွါကီးဝဲဒၣ်လါ နအဖ တၢ်ကတိၤတဖန်မ့ၢ်ဝဲ - “ကီၢ်ပ ယီၤစုကဲၤသးမ့ၢ်သံၣ်ဘိတဖန်အံၣ်မ့ၢ်ဝဲသးသုၣ်တဖန်လါဘၣ်မၤတၢ်လါမ့ၢ်သးမၤကလီၢ်တၢ်မၤ” န့ၣ်လီၤ။

ပုအုၣ်အသးခံၣ်လါအမ့ၢ် နအဖ သးယုၣ်ဖျိးအတိန်သးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ကွဲးအိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်လါအဖိလၢအံၣ်အသးန့ၣ်လီၤ။ ပုအစိက တၢ်တဂၤအမံၣ်မ့ၢ်ဝဲ ကို မ-----, (မံၤလီၤဘၢ) သးန့ၣ်အိၣ် (၂၃)န့ၣ်ဟဲလါအုၣ်ယၣ်ဝဲဒၣ်ကီၢ်ခိ, အဝဲဘၣ်တၢ်ထၢအုၣ်အိၣ်လါသးဖဲ အမ့ၢ်ဒိဖိသၣ်တဂၤအသးန့ၣ်လီၤ။ ပုခံၣ်တဂၤအမံၣ်မ့ၢ်ဝဲ ကို ယ-----, (မံၤလီၤဘၢ) သးန့ၣ်အိၣ် (၂၀)န့ၣ်, အဝဲတဲဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ် လါ ပုလါအဘၣ်ထၢတၢ်အုၣ်လါသးလါကဘၣ်ထီၣ်တၢ်မၤလိၤဘျီအဝဲန့ၣ် ပုနီၢ်ဂ့ၢ် ၂၀မ့ၢ်ကယၤ န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤသးန့ၣ်လါအအိၣ်လါ ဘၣ်န့ၣ်အုၣ်အဖိလၢန့ၣ်လီၤ။ ကညီၣ်ဂ့ၢ်ဝိခွဲးယၢ်ကရူၢ် ပျီပုၤထၢတၢ်ကစီၣ်ဖိသံၣ်ကွၢ်သံၣ်ဒီးဝဲဒၣ် နအဖ သးလါအယုၢ်ဖျိးခံၣ်အံၣ်ဖဲ ဖန် ပုၣ်ကီၢ်ရုၣ်ဖဲ လါအုၣ်ဖြၢၣ် ၂၀၀၈န့ၣ်အတီၢ်ပုၤန့ၣ်လီၤ။

ပုအုၣ်အသးတၢ်တဂၤ ကို မ-----, (၂၃)န့ၣ်

“ယယုၢ်ဖျိးလါ ခိၣ်ချ့သးရုၣ် ခလရ (၃၄၁) န့ၣ်လီၤ။ ယနီၢ်ကစီၣ်နီၢ်ဂံၢ်မ့ၢ်ဝဲ ဒၣ် -----, ယဖျိထီၣ်ထဲဒၣ်တတိၤန့ၣ်လီၤ။ ဖဲန့ၣ်အဆၢကတီၢ် (ဘၣ် ဖဲအဝဲဘၣ်တၢ်ထၢအုၣ်န့ၣ်အိၣ်အိၣ်လါကကဲသးဖိဖဲ လါဒိၣ်စဲဘၣ် ၂၀၀၂န့ၣ်), ယတံၣ်န့ၣ်မၤ တၢ်ဖဲဝဲတကူၣ်ဒီးပုၤဖိၣ်န့ၢ်ယၤဖဲယလဲၤဟးလိၣ်ကွဲးလါယဖါတၢ်အိၣ်အခါ န့ၣ်လီၤ။ ပါၤကီၢ်ခိၣ်မံၤမ့ၢ်ဝဲ ကျီၣ်ကွဲး စးယၤလါ “နလံၣ်အုၣ်သးတအိၣ် ဘၣ်အယိၣ်နကဘၣ်လဲၤအိၣ်လါယိၣ်ပုၤန့ၣ်လီၤ။ နမ့ၢ်တအိၣ်ဒီးလဲၤအိၣ်လါ ယိၣ်ပုၤဘၣ်န့ၣ်နကဘၣ်ကဲသးဖိန့ၣ်လီၤ”။ ဖဲန့ၣ်အခါ ယသးစးဒီးအဝဲ သ့ၣ်ကတိၤဘၣ်ယးတၢ်မနုၤလဲၣ်န့ၣ်ယတနၢ်ပၢ်ဂ့ၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ။ ဘၣ် ဆၣ်သနကွဲး ယတအိၣ်ဒီးလဲၤအိၣ်လါယိၣ်ပုၤဘၣ်အယိၣ်ယယုၣ်ထၢလါယ ကကဲသးန့ၣ်လီၤ။ အဆၢကတီၢ်ဖဲန့ၣ်ယသးန့ၣ်အိၣ်ဝဲ ၁၆ (မ့တမ့ၢ်) ၁၇န့ၣ် ဒီးယသးတအိၣ်နီတစဲးလါယကကဲသးဘၣ်န့ၣ်လီၤ။

ကိုမ-----, (၂၃)န့ၣ် နအဖ သးယုၢ်ဖျိးပန်ဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ်ဖဲ လါ အုၣ်ဖြၢၣ် ၂၀၀၈န့ၣ်န့ၣ်လီၤ။ ကိုမ -----, မၢ်ခိၣ်နီၢ်အိၣ်ဝဲဒၣ်လါခိၣ် နီၢ်အလီၢ်လါထီၣ်အစုၣ်စုၤအဖိလၢ ဒီးအဝဲခးသံၣ်ကံၤအသးခိၣ် ဒိဖျိမ့ၢ်အသးခိၣ်မၤတဖိတပါတၢ်တလီၢ်လီၤန့ၣ်လီၤ။ အဝဲယုၢ်ဖျိး အသးအုၣ်တၢ်လီၤလါကညီၣ်သးမ့ၢ်အကျိၣ်န့ၣ်လီၤ။ (တၢ်စီး ကညီၣ်တၢ် ဝိခွဲးယၢ်ကရူၢ်)

ယကဲသးယံၣ်ဝဲယုၣ်န့ၣ်လဲၤန့ၣ်လီၤ။ အဆိကတၢ်အဝဲသ့ၣ်ဆုၤယၤဆုၤသးအ တၢ်အလီၢ်အနီၢ်ဂံၢ် (၉၃) န့ၣ်န့ၣ်လီၤ။ ပလဲၤကတုၤလါတၢ်လီၢ်န့ၣ်ယံၣ်ဝဲဒၣ် သၢသီ လွံၤသီန့ၣ်လီၤ။ ဖဲန့ၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံအဝဲသ့ၣ်ဆုၤကဒီးယၤဆုၤမအူးပုး, ခလရ (၂၇) တၢ်လီၢ်န့ၣ်လီၤ။ ယအိၣ်ဖဲန့ၣ်သၢလါသနကွဲးယတအိၣ်ဒီးတၢ် ခွဲးတၢ်ယၢ်လါကထီၣ်တၢ်သိၣ်လိဘၣ်, ဖဲန့ၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံ, အဝဲသ့ၣ်ဆုၤယၤ ဆုၤပသံၣ်တၢ်သိၣ်လိအလီၢ်ဝံၤအဝဲကိးကဒါက့ၤယၤဆုၤ မအူးပုၣ် ဒီးယအိၣ် ဖဲန့ၣ်တသီန့ၣ်လီၤ။ အဝဲသ့ၣ်ဆုၤယၤဆုၤဝဲတကူၣ်တၢ်ထၢန့ၣ်သးနီၢ်ဂံၢ် (၁) သးတၢ်လီၢ်လါအအိၣ်သ့ၣ်လါအသးဖဲ ဝဲတကူၣ်, တည့ၣ်ကီ န့ၣ်လီၤ။ ယ အိၣ်ဝဲဖဲန့ၣ် လွံၤလါ ယံၣ်လါဝံၤယဘၣ်လဲၤကဒီးဆုၤတတိၣ်တၢ်သိၣ်လိသး တၢ်လီၢ် နီၢ်ဂံၢ် (၉) န့ၣ်လီၤ။ အဝဲသ့ၣ်ဆုၤဝဲဒၣ်ပုၤ ၂၀၀၈လါတၢ်သိၣ်လိအ လီၢ်လါကထီၣ်တၢ်သိၣ်လိန့ၣ်လီၤ။ ယအိၣ်ဖဲန့ၣ်ကဘၣ် ၁သီဒီးခံသီဝံၤအဝဲ သ့ၣ်စးတၢ်သိၣ်လိန့ၣ်လီၤ။ ပုၤသးစးကအိၣ်ဝဲဒၣ်အဂၤ ၂၀ယၣ်ယၣ်ဒီးပုၤသးန့ၣ်အစၢ်ကတၢ်မ့ၢ်ဝဲ ၁၄န့ၣ် မ့တမ့ၢ် ၁၅န့ၣ်န့ၣ်လီၤ။ အ စိကတၢ်အဝဲသ့ၣ်မၤလိဝဲဒၣ်ဘၣ်ယးဒီးသးမ့ၢ်အတၢ်ရဲၣ်လီၤသးအကျိၣ်အကျိၣ်ဒီးမၤလိစုၢ်ကီးဝဲတၢ်ထီၣ်ထီၣ်ယံၣ်လီၤကျိတဖန်န့ၣ်လီၤ။ ဖဲန့ၣ်ဝံၤပဘၣ်ပညိၣ်ပတၢ်ခးအလီၢ်ဒီးပဘၣ်မၤလိဘၣ်ယးတၢ်ကဘၣ်မၤပိၣ်ထီၣ်မ့ၢ်ပိၣ်ဒဲးလဲၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ။

အဝဲသ့ၣ်နီၤဖးပုၤထီၣ်တၢ်မၤလိဖိသ့ၣ်တဖန်ဆုၤသးဆုၣ် (၄) ဆုၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ။ ပုၤထီၣ်တၢ်မၤလိဖိတဖန်အကျိၣ် ပုၤကအိၣ်ဝဲဒၣ် ၃၅ဂၤ ယုၢ်ဖျိးဖဲအထီၣ်တၢ်မၤလိအကတီၢ်ဘၣ်ဆၣ် တၢ်ဖိၣ်န့ၢ်ကဒါက့ၤ ပုၤယုၢ်ဖျိး (၁၁) ဂၤန့ၣ်လီၤ။ ပုၤထီၣ်တၢ်မၤလိဖိလါအယုၢ်ဖျိး လါအဘၣ်တၢ်ဖိၣ်န့ၢ်ကဒါက့ၤအဝဲသ့ၣ်တဖန် ဘၣ်တၢ်တိၣ်အဝဲသ့ၣ် လါအတအိၣ်ဒီးတၢ်ပန်နီၣ်လါကဘၣ်တီၢ်ဝဲပုၤထီၣ်ဘၣ်ဝံၤအ လီၢ်ခံ ဘၣ်တၢ်ထၢန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်လါတၢ်ဒုးယၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ။ ပုၤထီၣ်တၢ်မၤလိဖိလါအယုၢ်ဖျိးတဖန်ဘၣ်တၢ်မၤဒၢၣ်ဒီးတီၢ်အဝဲသ့ၣ် တဖန်မ့ၢ်တသံၣ်နီတဂၤဘၣ်ဆၣ်ဘၣ်လဲၤဒုးန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်အသးလါတၢ်ဆါဟံၣ်လါတၢ်ကကူၣ်ဆါယါဘျီသးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ။ ပုၤတဂၤလၢ လၢလါအဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်လီၢ်ဝဲဒၣ်လါတအိၣ်ဒီးကဲသးဘၣ်တဖန်ဘၣ်တၢ်ထၢန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်လါယိၣ်ပုၤန့ၣ်လီၤ။ ပုၤသ့ၣ်တဖန်န့ၣ်ဘၣ်အိၣ် လါယိၣ်ပုၤတန့ၣ်န့ၣ်လီၤ။ ယစးထီၣ်ထီၣ်တၢ်မၤလိဖိ လါယနုၤအါရံၤ ၁သီ, ၂၀၀၃န့ၣ် ဒီးတၢ်သိၣ်လိယံၣ်ဝဲဒၣ်ဖဲ လါမ့ၢ် ၂၀၀၃န့ၣ် န့ၣ်လီၤ။

ယဘၣ်တၢ်ဆုၤယၤဆုၤ ခိၣ်ချ့သးနီၢ်ဂံၢ် ခလရ (၃၄၁) ဖဲတၢ်မၤလိဝံၤတယံၣ်တမိၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ။ ပုၤသးဖိ (၁၁) ဂၤပန်ယုၣ်ဒီးယၤဘၣ် တၢ်ဆုၤပုၤန့ၣ်လီၤ။ အစိကတၢ် ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါမူဒါခိၣ်လါ ခိၣ်ချ့သးနီၢ်ဂံၢ် (၃၄၁) တဂၤဟဲထၢပုၤဒီးပဟးလါသီလ့ၣ်တုၤ ဖန်အၣ် ဝံၤပဆဲးလဲၤလါချဲတုကမၢ်မိၣ်ဒီးပဟးက့ၤလါပခိၣ်တုၤ ဖန်ပုၣ်ဝဲ ဟးလါပခိၣ်န့ၣ်လီၤ။ ခဲအံၣ်ပုၤသးဖိ (၁၁) အကျိၣ်ခဲအံၣ်အိၣ်တုၢ်

ကွာထဲ (၂) ဂါဘန်ဆန်ခဲးဂါအကျတဂါအခိတ်ဟးဂါဒီးမုမုပုအဂါတဖှ်ယုဖျီးဝဲဒှ်လံန့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအယုဖျီးတဖှ်တနီၤအဝဲ
 သုၣ်ယုဖျီးဝဲဒှ်ဖဲ အတယံတဘျးဒီးဝဲဒှ်ပုၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ယဲယတုၤလၢသုးခိၣ်ချ့နီၣ်ဂံၢ်(၃၄၁) ဖဲ လါယုၤ ၁၂၁၀, ၂၀၀၃နံၣ်န့ၣ်
 လီၤ. ပဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်သုၣ်ဆုၣ်သးဂါဒီးဖျိလၢတနီၣ်န့ၣ်ပဘၣ်ဟူးဂါဝဲဒှ်လၢခံၣ်အတီၢ်ပုၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟူးတၢ်ဂါတဘျီယံၣ်ဝဲလွံာ်
 လါ မ့တမ့ၢ် ယံၣ်လါန့ၣ်လီၤ. ပဟံးန့ၢ်တၢ်အိၣ်ဘျးန့ၢ်ထဲတလါဒီးဖဲပဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂါခံၣ်ဘျီအဘၣ်စၢၤန့ၣ်လီၤ. ယဘၣ်အိၣ်
 ဝဲဒှ်ဖဲ ပၣ်ဟဲး, ကွံခိၣ်, သိၣ်ဒၤ, ကျီၣ်ညး, နးတီၣ်, ဒါကွၢ်, အူသုၣ်ထီၣ်, သီလဲၣ်ထီၣ်, ဝဲစလါ ဟီၣ်ကဝီၤတဖှ်န့ၣ်လီၤ. သုး
 ကလၢလၢအအိၣ်သုၣ်လီၤအသးဖဲကီၢ်ဆၢတဖှ်ယဲလဲၤတုၤခဲလၢဂါန့ၣ်လီၤ. သုးကလၢ(သုးစခဲး) လၢယဲလဲၤတုၤတဖှ်တအိၣ်နီၣ်
 တဖျၢၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

နအဖ သုးအခိၣ်ချ့သုးရၣ် ၁၀၇ (၃၄၁) အခိၣ်အမံၤမုာ်ဝဲ အိၣ်သီထီၣ် ဒီး
 အသုးရၣ်ခိၣ် (ခံ) အမံၤမုာ်ဝဲ မ့အိၣ်န့ၣ်လီၤ. အသုးခိၣ်ယီၤတခါအမံၤမုာ်ဝဲ
 လဲၣ်အူန့ၣ်လီၤ. အသုးဒု (တၢ) ခိၣ်မံၤမုာ်ဝဲ သုမ့ၣ်ထီၣ်, သုးဒု (ခံ) ခိၣ်မုာ်
 ဝဲ သုဝုထီၣ်, သုးဒု (သၢ) အခိၣ်မံၤမုာ်ဝဲ ထီၣ်န့ၣ်လီၤ. သုးဒု (လွံာ်) တခါ
 အိၣ်ဝဲဒှ်လၢ သုးကျိၣ် (ခံ) အဖီလၢဒီးသုးကျိၣ် (ခံ) အံၤဘၣ်တၢ်တိခိၣ်
 ရိၣ်မဲအီၤလၢ သုးရၣ်ခိၣ် (ခံ) န့ၣ်မ့အိၣ်န့ၣ်လီၤ. သုးရၣ်တဘျီအံၤအသုး
 ဒုအိၣ်ဝဲဒှ် (လွံာ်) ဒုဒီးအသုးဝဲလီၤခိၣ်သုၣ်န့ၣ်လီၤ. အသုးဝဲလီၤခိၣ်သု
 သုးရၣ်ခိၣ်မုာ်ပုၤလၢပၤဆုၢ်တၢ်န့ၣ်လီၤ. သုးရၣ်ခိၣ်အံၤအိၣ်ဝဲဒှ်ဒီးပုၤလၢ
 အမၤစၢၤအီၤတဂါန့ၣ်လီၤ. မ့မုာ် န့ၣ်မ့အိၣ် တခါပုၤလၢအမၤစၢၤအီၤမုာ်ဝဲ
 ဒှ်အိၣ်လွၢ်အူ အလီၤအလၢအပတီၢ်တခါမုာ်ဝဲဆၢခံၣ်ဖျၢၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤဘၣ်
 မုာ်ဒါအဂါစ့ၢ်ကိးအိၣ်ဒီးဆၢခံၣ်ဖျၢၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကိုမ---, အကျိၣ်လၢအခးသံအသုးခိၣ်လွၢ်ကိၣ်အူ, ၁၀၇ (၃၄၁)
 လၢ အမုာ် န့ၣ်မ့အိၣ် အပုၤမၤစၢၤ အီၤ ခိၣ် ခံ ဂါ တ ဂါ န့ၣ်လီၤ.
 ကိုမ---, ဟံးန့ၢ်ကျိၣ်ဖဲအယုဖျီးအခါန့ၣ်လီၤ. (တၢ်ဂီၤကညီၣ်ဂါဒီ
 န့ၢ်ယံၣ်ကမ့ၢ်)

အဝဲသုၣ်စံးဘၣ်ပုၤလၢပကဘၣ်လဲၤလၢကီၢ်ပယီၤမုာ်ထီၣ်တခါန့ၣ်လီၤ. ပ
 ဘၣ်လဲၤတၢ်လီၤန့ၣ်ဖးယံၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲပအိၣ်လၢသီလဲၣ်ထီၣ်အခါပအိၣ်တ
 အိၣ်နီၣ်တမံၤဒီးပထာဝ (သတ္တ) အဒၤ (တၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖှ်ဒ်အမုာ် ထးအကလုာ်
 တဖှ်) ဒီးပဆါအိၣ်အီၤလၢပကန့ၢ်စ့အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲသုးရၣ်ခိၣ်(ခံ)န့ၣ်မ့
 အိၣ်ဖဲတုၤပအိၣ်ဟီၣ်ကဝီၤအံၤန့ၣ်အဝဲဆါအိၣ်ကွံာ်ဝဲဒှ် (သတ္တ) အဒၤ
 တဖှ်ဒီးအဝဲ စံးဝဲလၢ “စ့အဝဲ အံၤကြးဝဲလၢ ယခိၣ်ဖဲအ ပုၤ အဂီၢ် န့ၣ်
 လီၤ”. ယနီၣ်ကစၢ်ဒှ်ယဲယအိၣ်ခိးကွၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢယကယုၤဖျီးဖး
 ယံာ်တၢ်လံ, ဒီဖျိလၢအဝဲသုၣ်မၤပမၤတၢ်အါအါဘၣ်ဆၢအဝဲသုၣ်ဟ့ၣ်ပဝဲ
 ဟုးသးတခါပနီၣ်ဝဲဒှ်လၢပကဘၣ်အိၣ်အီၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢမုာ်န့ၣ်ကတီၢ်ပ
 မုၤဒါအိၣ်လၢပကဘၣ်အိၣ်ခိးတၢ်န့ၣ်လီၤ. ပတအိၣ်ဒီးဟုးသးလၢပကအိၣ်လၢလီၤလီၤဘၣ်ဆၢပဘၣ်မၤတၢ်ဖဲတၢ်မၤဆုၣ်ဆုၣ် န့ၣ်
 လီၤ.

သုးရၣ်ခိၣ် (ခံ) န့ၣ်မ့အိၣ် မုာ်ပုၤတဂါလၢအနဲၣ်လီၤတၢ်မၤအယံၣ်အါဒှ်တၢ်တက့ၢ်သုးဖိတဖှ်တသးမံၤအီၤဘၣ်မုာ်လၢပဘၣ်မၤတၢ်မၤ
 တခါအါဂီၢ်ဂီၢ်သန့ကု ပဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဟုးသးတလၢတလီၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တဘျီန့ၣ်ပုၤဘၣ်မုာ်ဒါအကျိၣ်တဂါလၢအလီၤလၢမုာ်ဝဲဆၢ
 တဖျၢၣ်တဂါမၤဝဲ သုးစကီၢ်ဖဲ (ပုၤလၢအပတီၢ်ဖုၣ်န့ၢ်အီၤ) လၢအကခးအိၣ်တယီၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၢသုးခိၣ်ဖိတဂါအံၤခးအိၣ်တၢ်
 ယီၤတန့ၢ်ဘၣ်အယံၣ် သုးခိၣ်လၢအလီၤလၢမုာ်ဝဲဆၢတဖျၢၣ်တဂါအံၤတီၢ်ဝဲဒီးထီၣ်သုးခိၣ်ဖိတဂါအယံၣ် ပုၤသုးဖိတဖှ်ထံၣ်တၢ်အံၤတုၤ
 လၢပတၢ်ဝဲသးစူၤတန့ၢ်လၢဘၣ်ဒီးပက့ၤထီၣ်ဒီးတီၢ်က့ၤသုးခိၣ်လၢမၤဒၢၣ်တၢ်တဂါဒ်တၢ်က့ၤမၤကၣ်က့ၤတၢ်အသိးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဲ
 ထီၣ်သးဝဲအလီၤခံပသးမံၤလီၤက့ၤသးတဂါဒီးတဂါန့ၣ်လီၤ. ဖဲယတုၤလၢထံၣ်ကါနံၤ (ထံကျိၣ်ကပၤ), ယခးသံ န့ၣ်မ့အိၣ်အပုၤ လွၢ်
 ကိၣ်အူဒ်ယရဲၣ်ပာ်အသိး, ယသးအဝဲတထံၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပ (ပုၤသုးဖိတဖှ်)အိၣ်ဒ်သိးဒီးဒီပုၤဝဲန့ၣ်လီၤ. ပုၤတဂါဂါမုာ်တီၢ်ယၢ်န့ၣ်အဂါတဖှ်တအိၣ်ယံၣ်ကိးဘၣ်. ဖဲယဆံၣ်ဖျိးန့ၣ်အဝဲသုၣ်(ပုၤ
 သုးဖိအဂါတဖှ်)အိၣ်ဒီးပိာ်ယခံန့ၣ်လီၤ. အဝဲသုၣ်စ့ၢ် ကိးအိၣ်ဒီးခး လွၢ်ကိၣ်အူဘၣ်ဆၢ အဝဲသုၣ် ဆဲးခံန့ၢ်ယၢ် န့ၣ်လီၤ. ဖဲယခး
 လွၢ်ကိၣ်အူဒီးအဝဲသံတထံၣ်ယီၤဝဲ ယဂုာ်ကျဲးစၢၤခးကဒီးသုးဒုခိၣ်တဂါလၢအမံၤမုာ်ဝဲထုဝုအိၣ် ဘၣ်ဆၢယကျိၣ်တၢ်ဂါကီၢ်အိၣ်ထီၣ်ဝဲ
 န့ၣ်လီၤ. ယကျိၣ်န့ၣ်သုတသုလၢဘၣ်ဒီးယတဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢယကခးအီၤဘၣ်. ဖဲအဘျးဒီးယၢ်န့ၣ်ပုၤသုးဖိအဂါအိၣ်ဝဲယု
 ဂါန့ၣ်လီၤ. အဝဲသုၣ်တခးယၢ်ဘၣ်ဒီးစံးဝဲ “ယုၤဒီပုၤဝဲဒါန့ၢ်...ဂုာ်ကျဲးစၢၤယုၤပုၤဖျိးန့ၣ်သး ဖဲနတုၤလၢတၢ်ဒှ်စၢၤယံၣ်န့ၣ်ခးထီၣ်နကျိ
 တထံၣ်လၢယကသုၣ်ညါဘၣ်လၢနအိၣ်လၢအယံၣ်လဲၤန့ၣ်လီၤ”. ဘၣ်ဆၢသန့ကုယတခးသီၣ်ကျိၣ်ဘၣ်ခိဖျိလၢယမုာ်ခးပိာ်ထီၣ်ကျိၣ်န့ၣ်
 အဝဲသုၣ်သုၣ်ညါကျဲးလၢယလဲၤအယံၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲမုာ်န့ၢ်ခိအဆၢကတီၢ်, အဝဲသုၣ်(သုးခိၣ်န့ၢ်တဖှ်)ပာ်လီၤဒီးဖိၣ်ယံးဝဲပုၤအါမးန့ၣ်လီၤ. ပကဘၣ်ကနၣ် ကွဲၤလုလီၤဒီးတဲတၢ်ဒီးပုၤအ
 ဂါတုၤဖဲ ယိးန့ၣ်ရံၣ်န့ၣ်လီၤ. ပမၤအါန့ၢ်ခိးအဝဲန့ၣ်တန့ၢ်ဘၣ်. ပုၤသုးဖိတဂါလၢလီၤလၢအအိၣ်ခိးတၢ်မုာ်န့ၢ်ခိမုာ်တက့ၢ်တၢ်လီၤလီၤဒီး
 တဟံးသးဖဲ သုးခိၣ်တဖှ်ဖဲကွၢ်တၢ်အခါ (သုးခိၣ်ပုၤဘၣ်မုာ်ဒါတဖှ်) မၤအဝဲသုၣ်မံၤလီၤအိထီၣ်ဒီးတီၢ်ဝဲလၢသုၣ်ကုဖးဒိၣ်ဒီးတဲဝဲဒှ်

လားသုးဖိအံးအိတ်ခိးတံးအကတီၢ်အမံၤခွဘၣ်အသးအယိၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်မၤဆူးမၤဆါဝဲဒၣ်ပှၤသုးဖိတဖၣ်ဒဲးကျဲအံၤအသးန့ၣ်လီၤ. ဟူးသးတဖၣ်တဂ့ၤဘၣ်အမဲၣ်ညါပတန့ၣ်ဘၣ်ဟူးသးလၢလၢလီၢ်လီၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. သုးခိၣ်ပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ်အဝဲသ့ၣ်မၤဝဲဒၣ်အကတီၢ်အမံၤကျဲဝဲၤကွၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တကထိကူးန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ဟံးဝဲဒၣ် တကထိကူးန့ၣ်လီၤ. (အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်ပှၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢအသ့ၣ်လီၤသးကွၢ်တံးအါအါဂီၢ်န့ၣ်လီၤ). ခိၣ်န့ၣ်ပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တံးအိတ်အါန့ၣ်ဒီးသုးဖိအမဲၣ်ညါဒီးန့ၣ်စ့ၢ်ကိးဝဲတံးအိတ်အါအါပိၣ်တနီၤ န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဟံးန့ၣ်အကတီၢ်အိတ်အါအိတ်ကွၢ်ဝဲဒၣ်တံးအိတ်လၢအပိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ်တဂ့ၤပှၤစ့ၢ်ကိးဝဲဒၣ်တံးအိတ်အပိၣ်လၢအဆါအိတ်ကွၢ်ဝဲဒၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဝဲသုးရၣ်တဖၣ်မ့ၢ်စးထီၣ်ဆိတလဲအသးန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ဆါအိတ်ဝဲဒၣ်တံးအိတ်လၢသုးရၣ်အသီလၢအကတီၢ်တဖၣ်အအိတ်န့ၣ်လီၤ. သုးရၣ်ခိၣ်တဖၣ်တပျဲပကခးအိတ်တံးမၤလၢဒီးတံးဖိတံးလံးလၢပှၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

သုးခိၣ်ပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ်ယတသးမံၤအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပှၤသုးဖိအိတ်ဝဲဒၣ်အါဂၤလၢအတူၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဘၣ်ဒဲးသိးယၤန့ၣ်လီၤ. ယမ့ၢ်ထီၣ်သတြီၤပသုးရၣ်ဒီး စကခ (၁၉) န့ၣ် စကခ (၁၉) ဂ့ၤန့ၣ်ဒီးပသုးရၣ်န့ၣ်လီၤ. ပခိၣ်ပနၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ထီၣ်ဘိဆိၣ်တံးမၤန့ၣ်ပှၤ န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အဟံၣ်ဖိဖိအိတ်ဘၣ်မုၢ်မုၢ်ခုၣ်ခုၣ်ဒီးမ့ၢ်ပှၤသုးဖိဟံၣ်ဖိဖိတဖၣ်တဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲတံးအိတ်လၢပှၤပှၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ပှၤဝဲဟူးသးတပျဲ ၀.၉၅လံတၢ် ၅၀၀ကူးလၢပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါအဟံၣ်ဖိဖိအိတ်န့ၣ်လီၤ. ဟံၣ်ဖိဖိတနီၤနီၤအိတ်ဝဲ ၅၀၀ တုၤ ၇၀၀ အယိအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်တံးကိတ်ခဲအိတ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတံးဂ့ၢ်အံၤအယိသုးဖိတနီၤနီၤအသးတမံၤဘၣ်ယးတံးဂ့ၢ်အံၤဘၣ်ဒီးမ့ၢ်သုးဖိအဂၤတဖၣ်တခီ သးတမံၤဘၣ်ဆၣ်တဲဝဲတဘျီဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ယဘၣ်ကျိၣ်နီၢ်, ကျိၣ်ဝဲဖးထီၣ်ဒီးန့ၣ်တံးလၢကရၢၢ်ပှၤဒီးယဘၣ်ဟးဝဲၤဝဲလၢတံးဘၣ်တံးဘၢအဂီၢ်စ့ၢ် ကိးလီၤ. ပအိတ်ဒီး ၁၆ မ့တမ့ၢ် ၁၇ အ့ကၢၢ်စံၣ်လၢသုးဖိတဖၣ်အဂီၢ်အယိပှၤသုးဖိကိးဂၤဒီးဘၣ်မၤတံးလၢစံၣ်ပှၤဝဲအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်သဘျီအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပဘၣ်ပှၤဟူးသးလၢစံၣ်ပှၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲန့ၣ်တဟ့ၣ်ပဝဲတံးဘျီတံးဖိၣ်ဘၣ်ဒီးအဘျီအဖိၣ်အိတ်ဝဲဒၣ်ထဲသုးခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

အါဒၣ်အက့ၢ်ပှၤသုးဖိတဖၣ်အိတ်ဒီးလုလၢလၢဟ့ၣ်သဝီဖိတံးဖိတံးလံးသ့ၣ်တဖၣ်ဖဲအကတီၢ်မ့ၢ်တဟ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်နီၣ်တမံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တဘျီတခိၣ်အဝဲသ့ၣ်ဟံးလီၢ်လၢအကတီၢ်အအိတ်ဘၣ်ဆၣ်တံးဖိတံးလံးလၢအဝဲသ့ၣ်ဟံးလီၢ်န့ၣ်တဖၣ်တက့ၤဟ့ၣ်က့ၤဝဲကြီၤကြီၤဘၣ်. အဝဲသ့ၣ်ညါန့ၣ်ဟ့ၣ်ဆိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်တအိတ်ဒီးတံးအိတ်လၢပှၤပှၤလၢအမ့ၢ်ညါအုၣ်, မိၢ်ဂံၢ်သ့ၣ်ဒီးတံးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ. အသီဖဲယကမ့ၢ်ပှၤသုးဖိသးန့ၣ်, ယစးထီၣ်ပှၤပှၤဖျဲးဖဲ ၉:၀၀ န့ၣ်ရံၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ယပှၤဝဲဒၣ်ယံၣ် ၄၅မံးနံးဒီးယထံၣ်ပှၤပှၤတဂၤန့ၣ်လီၤ. ယထဲသကိးတံးဒီးအိတ်ပှၤစုးခိၣ် မ့ၢ်လၢယဆိကမိၣ်အကတီၢ်ပယီၤကျိၣ်တဘၣ်ဘၣ်အယိန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်လၢခဲအဝဲကတီၢ်တံးဒီးယလၢပယီၤကျိၣ်အယိသးဖဲဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲမၤယဟ့ၣ်အိတ်ယကျိၣ်အယိယဟ့ၣ်အိတ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲတံးယလၢ “နတံးဘျီဂ့ၢ်” န့ၣ်လီၤ. ပှၤပှၤတဂၤအံၤဆၢယလၢ ခုၣ်အံၤအဲလ်အ့ၣ် ကညီဒိကလုၢ်တံးထုၣ်ဖျဲးသုးမ့ၢ်ခိၣ် အဟံၣ်ကဝီၤဒီးခဲအံၤယအိတ်မုၢ်ဖဲအံၤန့ၣ်လီၤ.

ပှၤအုၣ်အသးခံၣ်ဂၤတဂၤ ကို လ----- (၂၀)နံၣ်

“ယဖျိထီၣ်ဝဲဒၣ် ဖိတံးန့ၣ်လီၤ. ယမိမ့ၢ်ပှၤဆးတံးဖိဒီးယပါမ့ၢ်ပှၤဖိၣ်ညါဖိန့ၣ်လီၤ. ယမိထၢန့ၣ်ယမံၤလၢသုးမ့ၢ်အပှၤန့ၣ်ယတသ့ၣ်ညါဝဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲယတုၤလၢပယီၤသုးမ့ၢ်ဟံၣ်ကဝီၤဖဲကညီကီၢ်စဲၣ်ပှၤယတအဲၣ်ဒီးအိတ်ဘၣ်အယိယစံၣ်ဖျိးဝဲန့ၣ် လီၤ. ယအိတ်ဝဲဝဲသုးဟံၣ်ကဝီၤပှၤထဲအသီတဆဲးဒီး ယပှၤဖျိး န့ၣ်လီၤ. ယမိသး ကိတ်ဝဲဒၣ်လၢယကဖျိးဒီးဖိၣ်မုၢ်လၢအဝဲတဘၣ်သးဘၣ် ဒီး မၤဟံၣ်ကဝီၤခိၣ် ဟဲ ဒီးကိးက့ၤယလၢယဟံၣ် န့ၣ်လီၤ. ယအိတ်ဝဲဘျီဒဲးဝဲ(တနီၤသရံၣ်ကီၢ်ဆၣ်)ယံၣ်သီယသီန့ၣ်လီၤ. ယစးထီၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်သုးတံး သိၣ် လိဖဲလၢယူၤ ၂၀၀၇ န့ၣ် လီၤ. ယမၤလိဒဲးသိး ကသူဟံၣ်လၢ မ့ၢ်ပိၣ်, မ့ၢ်ပိၣ် စံး စံးဖိ, ကျိၣ်ဖးဒိၣ်ဒီးကျိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒဲးလဲၣ် န့ၣ်လီၤ. ယထီၣ် တံးသိၣ်လိဝဲဝဲလဲ လၢဖျဲးတြျီအါရံၤ ၂၀၀၀နံၣ် န့ၣ်လီၤ.

အခိၣ်ထံးန့ၣ် ပှၤပိၣ်ခွါဖိအိတ်ခံၣ်ဂၤဂ့ၢ်ကျဲးစးယုၢ်ပှၤဖျဲးအသးဘၣ်ဆၣ်အဝဲသ့ၣ်တံးက့ၤဖိၣ်န့ၣ်ကဒါက့ၤအဝဲသ့ၣ်အယိတံးဟံးအိတ်လၢတံးဒုးယံၣ်အလီၢ် ၁၅သီန့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်ဝဲၤအလီၢ်ခဲတံးပျီကွၢ်အဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. တရျးလၢပှၤခံၣ်အံၤဘၣ်တံးဒုးယံၣ်ဒီးအံၤဘၣ်န့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်တံးတီၢ်အိတ်လၢပှၤဟ့ၣ်တံးမၤလိ သုထီၣ်န့ၣ်လီၤ. ပှၤဟ့ၣ်တံးမၤလိခဲလၢကအိတ်ဝဲဒၣ် (၁၀)ဂၤဒီး မ့ၢ်ပှၤထီၣ်တံးမၤလိဟံးယုၢ်ဒီးယတခီကအိတ်ဝဲဒၣ် (၂၃၆)ဂၤန့ၣ်လီၤ. လၢပှၤထီၣ်တံးမၤလိသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအကျိၣ်ဖိသ့ၣ်ဟံးယုၢ်ဝဲဒၣ် (၅၀) ဂၤလၢတံးမၤလိအပှၤန့ၣ်လီၤ. လၢဖိသ့ၣ် (၅၀၀၀) အကျိၣ်အံၤန့ၣ်အသးနံၣ်ကအိတ်ဝဲဒၣ် ၁၆နံၣ်ဒီး ၁၇ နံၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကိုပယီၤသုးမ့ၢ်ဖျိး ကို-----, (၂၀)နံၣ်) ဘၣ်တံးဒိန့ၣ်အဂီၢ်ဖဲလၢအဖြၣ် ၂၀၀၀နံၣ်ဖဲအပှၤဖျိးကွၢ်လၢအသုးအကျိၣ်ဖဲကညီကီၢ်စဲၣ်အပှၤန့ၣ်လီၤ. (တံးဂီၤ ကညီဂံၢ်ဖိခွဲးယံၣ်တဂ့ၢ်)

အဲဒီသုတ် (ကီပယီသုးမုပုဘဉ်မုဘဉ်ဒါတဖၣ်) ဆာဲပုသုးဖိတဖၣ်တုကမးမိၣ်ဆူဖၣ်ပူၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မလိဝံၤ အလီၢ်ခံပုသုးဖိ (၂၁)ဂၤ အဘဉ်တၢ်ဆုၤအီၤလၢကမၤသကိးတၢ်ဒီး ခလရ (၃၄၀) န့ၣ်လီၤ. ပုသုးဖိအဂၤတဖၣ်စံးဝဲလၢအဲဒီသုတ်မုၢ်အိၣ်ဒီးတၢ် ဃွဲးတၢ် ယၢ်လၢအဂၤန့ၣ်အဲဒီသုတ်စ့ၢ်ကိးကယုၢ်ပုၤဖျဲးအသးန့ၣ်လီၤ. လၢယကယုၢ်ပုၤဖျဲးသးအဂီၢ်ယံာ်ဝဲအသီ ၁၀န့ၣ်လီၤ. ယရဲၣ်ကျဲၤလၢက ယုၢ်ပုၤဖျဲးသးအဂီၢ်စးထီၣ်လၢယထီၣ်တၢ်မလိအခါန့ၣ်လီၤ. ယဆဲးကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဒီးယခိၣ်ယနၢ်အတၢ်ဆိၣ်တံာ်မၤနၢၤတသ့လၢာ်ဘဉ် အယိ ယ ဂုၤ ကျဲးစၢၤယုၢ် ဖျိး ဝဲန့ၣ်လီၤ. အဆိကတၢ်, လၢ ၃သီအတီၢ်ပုၤဖျဲးယတုၤ လၢသုးမိၢ် စီရိၤတၢ် ဟ့ၣ်တၢ် မလိ အလီၢ်န့ၣ်ယ တ ထံၣ်တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ကမၣ်ဒီးမၤနၢၤအိၣ် ယိၣ်ပုၤ သုးဖိ သုၣ် တဖၣ်ဘဉ်ဘဉ်ဆၣ်လၢခံယထံၣ်ဝဲတၢ်ကဲထီၣ်သးသုၣ်တဖၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ. အဲ သုၣ်စံးဘဉ်ပုၤလၢတၢ်မၤပျဲၤမၤဖုး, “နမ့ၣ်အိၣ်ဒီးယုၢ်ပုၤဖျဲးနသးသပုၤကတၢ်န့ၣ်မၤလီၤတၢ်လီၤဆဲးလၢနပုၤဖျဲး” လၢတၢ်န့ၣ်အယိယဂုၢ် ကျဲး စၢၤ ဒီးယပုၤဖျဲးဝဲန့ၣ်လီၤ. ဝဲယ ယုၢ်ပုၤဖျဲးသးအဆၢကတီၢ်ပုၤဟ့ၣ်တၢ်သိၣ် လိအိၣ် ထဲသၢဂၤ, ယဒီးသုးဖိအဂၤခံၤအိၣ်ဝဲဝဲတၢ် လီၢ်အဲဒီန့ၣ်လီၤ. ပုၤဟ့ၣ်တၢ်မလိသုၣ်တဖၣ်ဂုၢ်ကျဲးစၢၤဒုးန့ၣ်ပုၤဒီးသိးပကဘဉ်လဲၤမူၤဒါလၢတၢ်ဟံးတၢ်ဘဉ်တၢ်ဘၢဒ်လဲၣ်အဂုၢ်န့ၣ် လီၤ. ပုၤဟ့ၣ်တၢ်သိၣ်တဖၣ်ဟံးတၢ်န့ၣ်ယုၢ်ပုၤဒီးအဲဒီသုတ်အကျိဝဲအဲဒီသုတ်လဲၤအိၣ်သးန့ၣ်လီၤ. ပုၤသုးဖိအဂၤခံၤဒီးယၤ ပဲခဲလၢာ်ပ ယုၢ်ပုၤဖျဲးပသးန့ၣ်လီၤ. သုးဖိခံၤယုၢ်ပုၤဖျဲးအသးလၢတၢ်လီၢ်အဂၤတကပၤ (ကီပယီခၢၣ်သး) န့ၣ်လီၤ. မုမုၢ်ယၤတခီယယုၢ်ဝဲလီၤ လီၤဆူ ငပူ (ခုၣ်အဲၣ်အဲလ်အုၣ်) အိၣ်တၢ်လီၢ်တကပၤန့ၣ်လီၤ.

အဲဒီသုတ် (ကီပယီသုးမုပုဘဉ်မုဘဉ်ဒါသုၣ်တဖၣ်) အဲဒီဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. အဲဒီသုတ်ဟ့ၣ်တၢ်ကလုာ်လၢကဟံးန့ၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢပ အိၣ်န့ၣ်လီၤ. ပမုၢ်တဟ့ၣ်အဲဒီသုတ်သန့ၣ်က့အဲဒီသုတ်ဟံးန့ၣ်လၢပအိၣ်လီၤ. ကိးဆၢကတီၢ်ဒီးဝဲပတုၤလၢသဝီတဖျၢၣ်အပူၤအဲဒီသုတ်ယု တၢ်ဖိတၢ်လံၤန့ၣ်လီၤ. အဲဒီသုတ်မုထံၣ်ညဉ်လၢပဖိၣ်န့ၣ်အိၣ်ဟံးန့ၣ်ဝဲခဲလၢာ်လီၤ. ပမုၢ်တဟ့ၣ်အဲဒီသုတ်န့ၣ်စၢပချဲဒီးတပျဲပလဲၤခးအိၣ် ညဉ်ဘဉ်န့ၣ်လီၤ. တဘျီတခီၣ်ဝဲအဲဒီသုတ်ထံၣ်ညဉ်န့ၣ်ဟံးန့ၣ်ဝဲခဲလၢာ်လီၤ. ပမုၢ်ထီၣ်အဲဒီသုတ်န့ၣ်အဲဒီသုတ်စံးဝဲ “ပ (သုးဒိၣ်န့ၣ်သုၣ် တဖၣ်)စံးကတီၢ်သုလၢန့ၣ်ပုၤထီၣ်တၢ်ဖိဒီးမၤသံန့ၣ်သုခဲအံၤသုးဒီးမၤဟးဂီၤကွၢ်တၢ်အုၣ်အသးခဲလၢာ်သုလီၤ. ....

ယသးတမံန့ၣ်အပုၤဘဉ်မုဘဉ်ဒါတဖၣ်ဘဉ်ခိဖျိလၢအဲဒီသုတ်ထၢဖိၣ်ပုၤကညိဒီးဟ့ၣ်ကလုာ်လၢကမၤသုးမိၢ်စီရိၤအတၢ်မၤန့ၣ်လီၤ. ပု သုၣ်တဖၣ်န့ၣ်အကျါ (ပုၤလၢအဘဉ်မၤတၢ်ဖဲသုးမိၢ်စီရိၤအပူၤ) မ့ၢ်ဝဲပုၤသးပုၤလၢအသးန့ၣ်အိၣ်ဝဲ ၅၀န့ၣ်ဒီး ပုၤသးစၢၤလၢအသးန့ၣ် အိၣ်ဝဲ ၁၆ ဒီး ၁၇န့ၣ်ပုၤလၢအသးန့ၣ်တထီၣ်ဘးဒီးဘဉ် (လၢတၢ်သိၣ်တၢ်သိအပူၤ) တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အဲဒီသုတ်ဟ့ၣ်ပဝဲလၢလဲဘဉ်ဆၣ် မၤစုၤလီၤဝဲစုၤလၢပအိၣ်န့ၣ်လီၤ.အဒီး, ပုၤသုးဖိတဂၤသံအဲဒီသုတ်ထၢဟံးဖိၣ်စုၤလၢပအိၣ်ဒီးတၢ်ဂုၢ်အဂၤစုၢ်ကိးမၤဝဲဒ်န့ၣ်လီၤ. ပဘဉ်ခူၣ် စုၢ်ကိးဝဲထံကျိၤဖဲသုးမိၢ်စီရိၤဟ့ၣ်တၢ်မလိဟံၣ်ကစီၤန့ၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. အဲဒီသုတ်တဟ့ၣ်ပုၤစုၤလၢပကြးန့ၣ်လၢပခူၣ်ထံကျိၤအဂီၢ် ဘဉ်. တၢ်ဂုၢ်နီၢ်နီၢ်န့ၣ်န့ၣ်ပဘဉ်တၢ်ငါအီၤ ၇၀၀ကွးလၢခူၣ်ထံကျိၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

.... ယယုၢ်ပုၤဖျဲးယသးလၢခိၣ်သုးရုၣ် (၃၄၀) ယုၢ်ဒီးထဲကူတဘုၣ်လၢယလီၤန့ၣ်လီၤ. ယဘုၣ်လီၤကွၢ်ယသုးကူကၢဲလၢာ်န့ၣ် လီၤ. ယ လဲၤဘဉ်ဝဲ ပုၤ ဆံးဆံးဖိဒီးယထံၣ်တၢ်ပနီၣ်တခါလၢအစံးဝဲ “တၢ်တူၢ်လီၢ်မုၢ်လၢဖၣ်ပုၣ်တၢ်” န့ၣ်လီၤ. ယဟးပိာ်ကျဲၤမုၢ်န့ၣ် လီၤ. ယ ကးဘၢယကျိၤလၢယထဲကူန့ၣ်လီၤ. ဝဲယထံၣ်(ဆၢၣ်ကဲၣ်)ဒီးယဘဉ်ဟံးခူၣ်ယသးလၢတၢ်ခဲကျိၤန့ၣ်လီၤ. ယလဲၤဆူဖံတဂၤအဟံၣ်ဒီး ယုၢ်လီၤလုၣ်ယိၣ်န့ၣ်လီၤ. အဲဒီမုၢ်ဒီးယၤအယိပျဲယဟံးန့ၣ်လီၤ. အဲဒီသံကွၢ်ယၤလၢယကလဲၤဖဲလဲၣ်န့ၣ် လီၤ. ယစံးဆၢက့ၤ အီၤလၢ သုးခိၣ်မၤယလဲၤပုၤသံးဒီးယဟံးန့ၣ်လုၣ်ယိၣ်န့ၣ်လီၤ. ယသံကွၢ်အီၤလၢ အတံၣ်ဒါ ခိလိအိၣ်တဖျၢၣ်ဖျၢၣ်ဒီးယဟံးလီၤယကျိးဖဲအပူၤ န့ၣ် လီၤ. ဝံၤအလီၢ်ခံ ယလဲၤဆူကဝီၤဒုလ္လံ (ဖၣ်ပုၣ်တၢ်အပူၤ) ဒီးလဲၤတလၢကွၢ် ပလံးအဝဲၤဒီးန့ၣ်လီၤ. တစိၢ်ဖိဝံၤအလီၢ်ခံတၢ်ခံးလီၤ ဒီးယတထံၣ်တၢ်လၢဘဉ်အယိယန့ၣ်လီၤလၢပုၤကညိဟံၣ်တဖျၢၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ယယုၢ်ယခွဲးလၢကဟံးခူၣ်ယၤလၢအဲဒီသုတ်အဟံၣ် ပုၤဒီးအဲဒီသုတ်စံးဘဉ်ယၤလၢအဲဒီသုတ်အဟံၣ်န့ၣ်တပူၤဖျဲးလၢယကအိၣ်ခူၣ်အဂီၢ်ဘဉ်ချီၤလၢသုးဖိတဖၣ်ဟဲတုၤဖဲအံၤတလီၢ်လၢဒီး ဟးဂုၢ်ဝီၤထီၣ်ဘိန့ၣ်လီၤ. ယယုၢ်အခွဲးလၢကဟံးခူၣ်ယသးလၢအဲဒီသုတ်ဟံၣ်ဒီးအဲဒီသုတ်စံးဘဉ်ယၤလၢအဲဒီသုတ်ဟ့ၣ်န့ၣ်တပူၤဖျဲးလၢ ယဂီၢ်ဘဉ်ခိဖျိလၢသုးဖိတဖၣ်ဟဲတုၤတလီၢ်လီၢ်ဖဲအဲဒီသုတ်ဟးဂုၢ်ဝီၤအခါန့ၣ်လီၤ. အယိအဲဒီသုတ်ဆုၤယၤလၢသီခါဖျၢၣ်တဖျၢၣ်အပူၤန့ၣ် လီၤ. အဲဒီသုတ်လဲၤဆုၤယၤလၢအကစၢ်ဒ်ဝဲလီၤ. သီခါတပါန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲပုၤကညိန့ၣ်လီၤ. အဲဒီကွၢ်ယကျိးဒီးဟ့ၣ်က့ၤယၤန့ၣ်လီၤ. အဲဒီဝဲ ဘဉ် သီခါလၢအသးစၢ်ခံပုၤလၢအကဆုၤယၤဆူသီခါဖျၢၣ်အချဲၤန့ၣ်လီၤ. ပဟးပိာ်ကျဲၤလၢပုၤဆံးဆံးအပူၤ န့ၣ်လီၤ. သီခါ ခံပုၤ န့ၣ်သုၣ် ညါ ဝဲကျဲၤဂုၤဂုၤန့ၣ်လီၤ. အဲ သုၣ်သံကွၢ်ယၤလၢယဟးကဲတကဲဒီးယစံးဘဉ်က့ၤအဲဒီသုတ်လၢယဟးကဲန့ၣ်လီၤ. အဲဒီသုတ်စံးဝဲယဟး မုတကဲ ဘဉ် န့ၣ်အဲဒီသုတ်ကဆုၤယၤလၢချဲန့ၣ်လီၤ. အဲဒီသုတ်လဲၤစိၢ်ယၤလၢထံကၢ်န့ၣ်ဒီးမၤဝဲချဲကစၢ်သၢ ဂၤဆုၤက့ၤယၤလၢအယိၣ်န့ၣ် ဒီးအလီၢ်န့ၣ်လီၤ. အယိပဆဲးလဲၤက့ၤပတၢ်လဲၤလၢချဲန့ၣ်လီၤ. ပကျဲၤလီၤတတဲန့ၣ်ပချဲအိၣ်ပတုာ်ဒီးအဲဒီသုတ်ဝဲဘဉ်ယၤလၢသီလၢဒီး လဲၤယုဝဲဒ်သီန့ၣ်လီၤ. အဲဒီသုတ်လဲၤတတစိၢ်ဖိဝံၤဟဲက့ၤကဒါဒီးဝဲဘဉ်ယၤလၢအယုသီတန့ၣ်ဘဉ်န့ၣ်လီၤ. ပဘဉ်မံဝဲန့ၣ်လီၤ. အဲ ဒီသုတ်မၤယဟံးတၢ်ယကျိၤလၢချဲပုၤန့ၣ်လီၤ. ပမၤကဲၤထီၣ် မ့ၢ်အူဒီးမံဝဲသုၣ်ခိၣ်ထံးန့ၣ်လီၤ. ယမံသပုၤဘဉ်ယသးတစိၢ်ဖိဒီးဖဲယနီၣ် ထီၣ်ယသးန့ၣ်ယထံၣ်လၢအဲဒီသုတ်ပညိၣ်ယီၤကျိၤလၢအိၣ်န့ၣ်လီၤ. အဲဒီသုတ်ယုၤစုဒီးယစံးဘဉ်အဲဒီသုတ်လၢယစုတအိၣ်ဘဉ်န့ၣ် လီၤ. အဲဒီသုတ်ဆုၤယၤဆူအဲဒီသုတ်ဟံၣ်ကစီၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. အဲဒီသုတ်ဒုးအိၣ်ယၤမ့ၢ်ဒီးဒုးအိၣ်ယထံးန့ၣ်လီၤ. အဲဒီသုတ်တဆၢယၤလၢ ကျဲၤမုၢ်ခိၣ်ဘဉ်ဒီးဆုၤယၤဆူသဝီန့ၣ်လီၤ. ယအိၣ်ဝဲဖဲန့ၣ်အသီတဆဲဝဲဒီးအဲဒီသုတ်ဆုၤယၤဖဲအံၤန့ၣ်လီၤ”.

တၢ်ကတိၤကျၢ်တၢ်

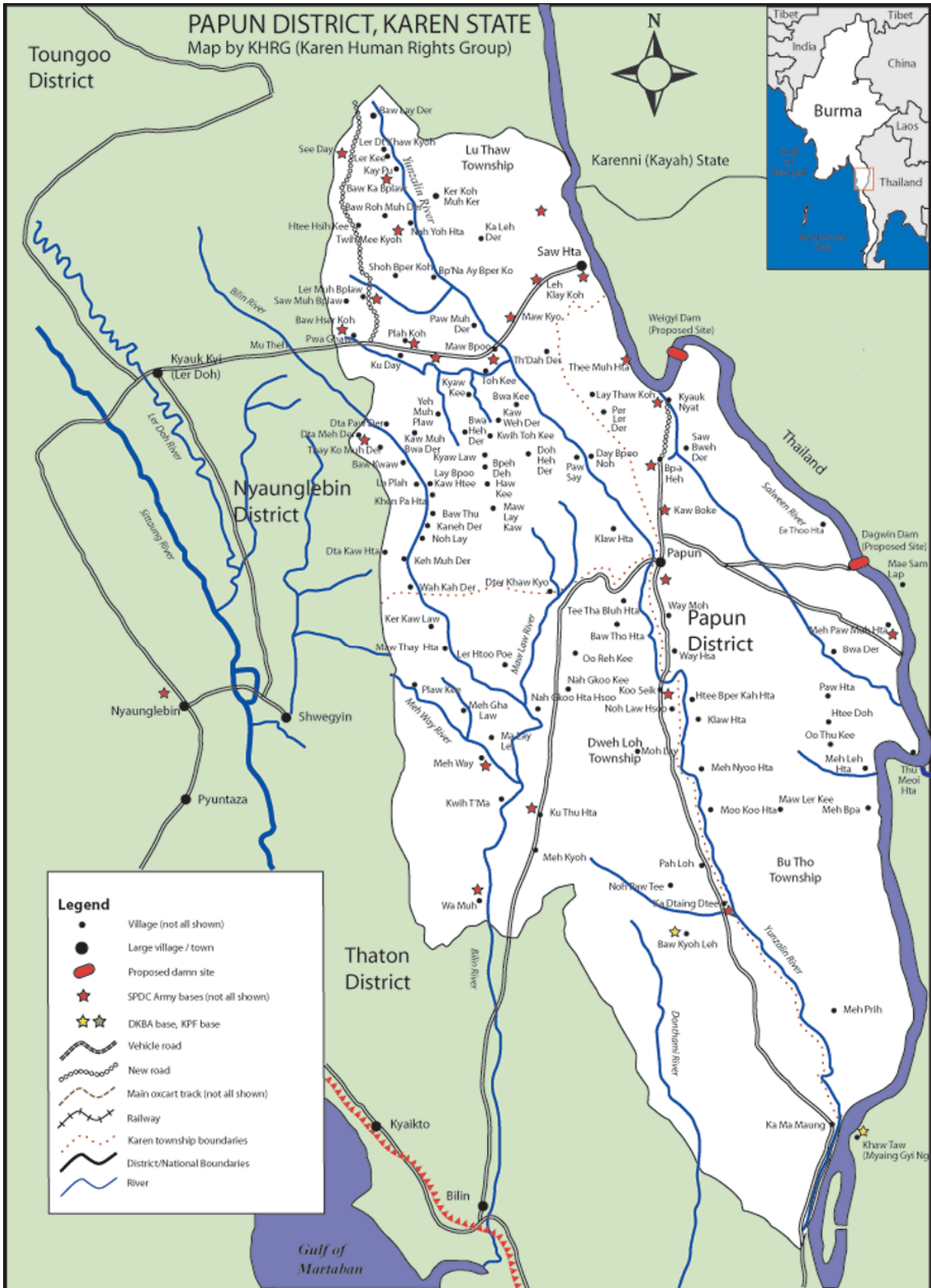
န့ၣ်အပုၤသုးအပုၤယုၢ်ဖျိးခံၤအတၢ်အုၣ်သးလၢအဖိခိၣ်အံၤတဲဖျါထီၣ်ဝဲဒ်လၢတၢ်ဖျၢၣ်ဆၢအါထီၣ်ဂီၢ်ထီၣ်လၢကီၢ်ပယီၤသုးအကျါအဖိ ခိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဖျၢၣ်ဆၢသုၣ်တဖၣ်လၢအဟဲကဲထီၣ်သးတဖၣ်ညိၣ်န့ၣ်ကဲထီၣ်သးခိဖျိလၢတၢ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်ကလုာ်လၢတအိၣ်ဒီးအခိပညိ

လၢအအိၣ်ဒီးအကျိၣ်အကွၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဖျၢၣ်ဆၢသ့ၣ်တဖၣ်ဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ်ဒ်အမ့ၢ်တၢ်မၤတရီၤတပါ အဒိၣ်အမ့ၢ်ဒ်အမ့ၢ် တၢ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်ကလုာ် လၢအမ့ၢ်တၢ်ဖီခိၣ်ဆူတၢ်ဖီလၢအယိၤမၤထီၣ်ဒါဝဲဒၣ်ပှၤသးဖိၣ် ကို မ-----, အုၣ်အသးဘၣ်ယးတၢ်မၤဒါဝဲဒၣ်ပှၤသးဖိၣ်တဖၣ်ခိဖျါသးခိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ခိဖျါလၢတၢ်ဂ့ၢ်အံၤအယိၤတၢ်သးသဟ်ၣ်ဆံးလီၤစ့ၤလီၤဒီးတၢ်ယုၢ်ဖျါဒါထီၣ်ဝဲအယိၤ နအဖ အတၢ်မၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်လၢအခိပညိၣ်တအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ခိဖျါလၢအတၢ်ပညိၣ်ကလၢထီၣ်ပှၤထီၣ်အဂီၢ်ဒီးအသးမ့ၢ်တဖၣ်ကအါထီၣ်အဂီၢ်ထၢသးထၢသံၣ်အကျါ ဘၣ်ထၢယုၢ်ဒီးဖိသၣ်တဖၣ်လၢအဘၣ်တၢ်တဖျါထီၣ်အိၣ်လၢနအဖ သးဖိယုၢ်ဖျါဒ်ခံၤအံၤအဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

Further background on the situation of soldiers in the Burma Army can be found in the following reports by KHRG and other organisations:

- *Growing up under militarisation: Abuse and agency of children in Karen State*, KHRG, April 2008
- *Militarisation, violence and exploitation in Toungoo District*, KHRG, February 2008
- *Sold to Be Soldiers: The Recruitment and Use of Child Soldiers in Burma*, Human Rights Watch, October 2007. Available at <http://hrw.org/reports/2007/burma1007/>.
- *Interview with an SPDC child soldier*, KHRG, April 2006
- *My Gun Was as Tall as Me: Child Soldiers in Burma*, Human Rights Watch, October 2002. Available at www.hrw.org/reports/2002/burma/.
- *Abuse Under Orders: The SPDC and DKBA Armies through the Eyes of their Soldiers*, KHRG, March 2001
- *No Childhood at All*, Images Asia, 1997
- *Interviews with SLORC Army Deserters*, KHRG, May 1996

Photos of Burma Army soldiers are presented in *KHRG Photo Gallery 2007* (updated November 2007) and *KHRG Photo Gallery 2006* (updated March 2007). These and other reports are available on the KHRG web site at www.khrg.org.

Karen Districts

©Karen Human Rights Group (KHRG), 2005

Scale: 1 cm to 22 km
1 in. to 35 miles